

नेपाल सरकार
सहरी विकास मन्त्रालय

फोन नं.

४२६२३६५
४२६२४६६
४२६२३६७
४२६२९४५
४२९६८८४

सहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग

नेपाल
(भवन-सहित शाखा)
सहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग

फ्याक्स नं. ४२६२४३९
ववरमहल, काठमाडौं

पत्र संख्या : ०७२/०७२

प्राप्त पत्र संख्या:-

चलानी नं.: ९

मिति : २०७२/०४/१५

श्रीमान् डिभिजन प्रमुखज्यू, डिभिजन कार्यालय काठमाडौं, इलाम,
धनकुटा, मोरङ्ग, ओखलढुङ्गा, सप्तरी, धनुषा, काभ्रे, नुवाकोट, पर्सा,
चितवन, गोरखा, कास्की, रुपन्देही, पाल्पा, वाग्लुङ्ग, दाङ्ग, सुर्खेत,
वाँके, रोल्पा, जुम्ला, धनगढी, डोटी, बैतडी,
सहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग ।
श्री भवन प्रविधि अनुसन्धान तथा तालिम केन्द्र हेटौडा, मकवानपुर ।

**विषय :- ' भूकम्प प्रतिरोधात्मक भवन निर्माण तालिम सञ्चालन कार्यविधि,
२०७२' पठाइएको सम्बन्धमा ।**

उपरोक्त सम्बन्धमा 'भूकम्प प्रतिरोधात्मक भवन निर्माण तालिम सञ्चालन कार्यविधि, २०७२'
मिति २०७२/४/१९ को सहरी विकास मन्त्रालय (सचिव स्तर)को निर्णयबाट स्वीकृत भएको हुँदा उक्त
कार्यविधि अनुसार कार्यान्वयनको लागि यसै पत्र साथ संलग्न गरी पठाइएको व्यहोरा अनुरोध गरिन्छ ।

(परिक्षित कडरिया)
सि.डि.ई./शाखा प्रमुख

बोधार्थ :-

- श्रीमान् महानिर्देशकज्यू, सहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग, ववरमहल, काठमाडौं ।
- श्रीमान् उप-महानिर्देशकज्यू, सहरी विकास महाशाखा, सहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग ।
- श्रीमान् उप-महानिर्देशकज्यू, भवन महाशाखा, सहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग ।
- श्रीमान् उप-महानिर्देशकज्यू, आवास महाशाखा, सहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग ।
- श्रीमान् उप-महानिर्देशकज्यू, खरीद व्यवस्थापन महाशाखा, सहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग ।
- श्रीमान् आयोजना निर्देशकज्यू, सहरी तथा वातावरण सुधार आयोजना ।
- श्रीमान् आयोजना निर्देशकज्यू, सहरी शासकीय सुधार आयोजना ।
- श्रीमान् आयोजना निर्देशकज्यू, सघन सहरी विकास आयोजना ।

(मिति)

“भूकम्प प्रतिरोधात्मक भवन निर्माण तालिम सञ्चालन कार्यविधि २०७२”

प्रस्तावना :-

भवन निर्माण कार्यमा कार्यरत प्राविधिक तथा कालिगढहरुलाई विभिन्न संस्थाहरुबाट दिइने भूकम्प प्रतिरोधात्मक भवन निर्माण सम्बन्धी प्रशिक्षकको लागि प्रशिक्षण तथा भूकम्प प्रतिरोधात्मक भवन निर्माण सम्बन्धी कालिगढ तालिमलाई एकरूपता ल्याउन पाठ्यक्रम, विस्तृतीकरण, अवधी तथा सेवा सुविधा निधारण गर्न यस भूकम्प प्रतिरोधात्मक भवन निर्माण तालिम सञ्चालन कार्यविधि तयार गरिएको छ ।

परिच्छेद - १

प्रारम्भिक

१) संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

१ यो कार्य विधिको नाम “भूकम्प प्रतिरोधात्मक भवन निर्माण तालिम सञ्चालन कार्यविधि २०७२” रहने छ । यसलाई अंग्रेजीमा “Earthquake Resistant Building Construction Training Procedure 2015” भनिनेछ ।

२) यो कार्य विधि नेपाल सरकार सचिवस्तरको निर्णयबाट स्वीकृत भएको मितिबाट प्रारम्भ हुनेछ ।

२) परिभाषा :-

१.) विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा प्रयोग गरिएका निम्न शब्दको अर्थ निम्नानुसार हुनेछ

क) “मन्त्रालय” भन्नाले सहरी विकास मन्त्रालयलाई सम्झनु पर्दछ ।

ख) “विभाग” भन्नाले सहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग सम्झनु पर्दछ ।

ग) “डिभिजन कार्यालय” भन्नाले सहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग मातहतका डिभिजन कार्यालयलाई सम्झनु पर्दछ ।

घ) “कार्यविधि” भन्नाले भूकम्प प्रतिरोधात्मक भवन निर्माण तालिम सञ्चालन कार्यविधि २०७२ लाई सम्झनु पर्दछ ।

ङ) “विभिन्न संघसंस्था” भन्नाले भूकम्पले प्रतिरोधात्मक तालिम सञ्चालन गर्ने सरकारी/अर्धसरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्थाहरुलाई सम्झनु पर्दछ ।

परिच्छेद:-२

३) तालिम सञ्चालन गर्ने स्वीकृती लिनु पर्ने :- कुनै पनि संघसंस्थाहरुले भूकम्प प्रतिरोधात्मक तालिम सञ्चालन गर्न चाहेमा सो कार्यको विस्तृत Proposal तथा कार्य सूची सहित सहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग वा सम्बन्धित डिभिजन कार्यालयबाट तालिम सञ्चालन गर्ने स्वीकृती लिई मात्रै तालिम सञ्चालन गर्नु पर्ने छ ।

४) तालिमको पाठ्यक्रम तथा विस्तृतीकरण : भूकम्प प्रतिरोधात्मक भवन निर्माण सम्बन्धी तालिमको पाठ्यक्रम तथा विस्तृतीकरण नेपाल सरकार सहरी विकास मन्त्रालय, सहरी विकास तथा भवन निर्माण विभागद्वारा तयार गरिएको पाठ्यक्रम तथा विस्तृतीकरण अनुसार हुनु पर्ने छ ।

५) सहभागी छनौट विधी :- भूकम्प प्रतिरोधात्मक भवन निर्माण सम्बन्धी तालिम लिने सहभागीको छनौट सहरी विकास तथा भवन निर्माण विभागका सम्बन्धित डिभिजन कार्यालय वा तालिम दिने संघ संस्थाले ७ दिनको सार्वजनिक सूचना स्थानीय निकाय मार्फत दिई सहभागीहरुको छनौट निजले हाल गरिरहेको कार्य तथा निवेदन दिइएको प्राथमिकताका आधारमा गरिनेछ ।

६) तालिमको अवधी :- भूकम्प प्रतिरोधात्मक भवन निर्माण सम्बन्धी प्रशिक्षकको लागि प्रशिक्षण तालिम अवधी ७ कार्य दिनको तथा कालिगढ तालिमको अवधी ५ कार्य दिनको हुनेछ ।

२
महानिर्देशक

- ७) तालिमको समय तालिका :- भूकम्प प्रतिरोधात्मक भवन निर्माण सम्बन्धी प्रशिक्षकको लागि प्रशिक्षण तालिमको समय तालिका अनुसूची १ मा कालिगढ तालिमको समय तालिका अनुसूची २ अनुसार हुनेछ ।
- ८) तालिम सम्बन्धी अन्य व्यवस्थाहरु : भूकम्प प्रतिरोधात्मक भवन निर्माण तालिम सम्बन्धी सहभागी दर्ता फारम अनुसूची ३ अनुसार, प्रशिक्षक र अतिथी सम्बन्धी नामावली दर्ता पुस्तिका अनुसूची ४ अनुसार, दैनिक हाजिरी पुस्तिका अनुसूची ५ तथा ५ 'क' अनुसार, प्रमाण पत्रको नमुना अनुसूची ६ अनुसार, तालिम सम्बन्धी क्रियाकलाप प्रतिवेदन अनुसूची ७ अनुसार, व्यवहारिक अभ्यासको लागि आवश्यक सामग्री तथा औजारको सुची अनुसूची ८ अनुसार हुनेछ ।
- ९) अनिवार्य उपस्थिती :- सम्पूर्ण तालिम अवधी भर प्रशिक्षार्थीको सम्पूर्ण सत्रमा अनिवार्य उपस्थिती हुनु पर्नेछ । अन्यथा निजलाई तालिम लिए वापत दिइने प्रमाण पत्र तथा सहभागीता भत्ता दिइने छैन ।
- १०) व्यवहारिक ज्ञान कक्षा सञ्चालन गर्ने स्थान :- भूकम्प प्रतिरोधात्मक तालिमको व्यवहारिक ज्ञान सम्बन्धी कक्षा सम्बन्धित नगरपालिका / गा.वि.स. कार्यालय वा सहरी विकास तथा भवन निर्माण विभागका सम्बन्धित डिभिजन कार्यालयको प्राङ्गणमा सञ्चालन गर्नु पर्ने हुन्छ ।
- ११) रोष्टर राख्ने प्रावधान :- भूकम्प प्रतिरोधात्मक भवन निर्माण सम्बन्धी प्रशिक्षकको लागि प्रशिक्षण तालिम लिएका प्राविधिकहरुको रोष्टर खडा गरि सहरी विकास तथा भवन निर्माण विभागमा राखिनेछ साथै विभिन्न संघ संस्थाद्वारा प्रशिक्षकको प्रशिक्षण दिइएका तालिम लिएका प्राविधिकको सुची सम्बन्धित संस्थाल सहरी विकास तथा भवन निर्माण विभागमो पठाउनु पर्ने छ । उक्त रोष्टर समयवधी हिसावले आवाधिक गरिनेछ ।
- १२) कालिगढ तालिम लिएका कालिगढको सुची :- भूकम्प प्रतिरोधात्मक तालिम लिएका कालिगढहरुको सुची सहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग वा अन्तरगतका डिभिजन कार्यालयद्वारा बनाइनेछ साथै विभिन्न संघ संस्थाद्वारा दिइएको तालिम लिएका कालिगढको सूची पनि सहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग वा सम्बन्धित डिभिजन कार्यालयमा सम्बन्धित संस्थाले पठाउनु पर्ने छ । सो सुची समयवधी आवाधिक गरिनेछ साथै अब उपरान्त निर्माण हुने भवन घरहरुमा कम्तीमा एक जना कालिगढ तालिम लिएको कालिगढ हुनु पर्ने गरि व्यवस्था मिलाइने छ ।
- १३) तालिमको अनुगमन /सहजीकरण समिति :- भूकम्प प्रतिरोधात्मक तालिमहरुको पाठ्यक्रम तालिम सञ्चालन गर्ने र त्यस सञ्चालन गर्ने आई परेको व्यवधानहरु समाधान गर्ने विभागीय स्तरमा देहाय बमोजिमको केन्द्रिय निर्देशक समिति रहनेछ ।

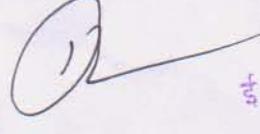
केन्द्रिय निर्देशक समिति :-

(क) उप-महानिर्देशक, भवन महाशाखा, सहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग	-संयोजक
(ख) सि.डि.ई., आवास तथा भवन महाशाखा, सहरी विकास मन्त्रालय	- सदस्य
(ग) सि.डि.ई., आवास महाशाखा, सहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग	-सदस्य
(घ) उप-सचिव, नगरपालिका व्यवस्थापन महाशाखा,
संघिय मामिला तथा स्थानिय विकास मन्त्रालय	-सदस्य
(ङ) नेपाल इन्जिनियरिङ्ग एशोसिएसनको अध्यक्ष वा महासचिव	- सदस्य
(च) सम्बन्धित तालिम सञ्चालन गर्ने निकायको प्रमुख/तालिम संयोजक	- सदस्य
(छ) भवन संहिता शाखा प्रमुख, सहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग	- सदस्य सचिव

२
इ. भाम्नु के. सी.
महानिर्देशक

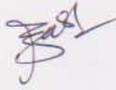

साथै जिल्ला स्तरमा तालिमहरु सञ्चालनको सहरीकरण गर्न जिल्लास्तरीय सहजीकरण समिति देहाय बमोजिमको रहने छ ।

जिल्ला स्तरीय सहजीकरण समिति :-

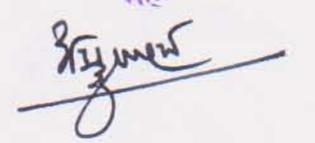
(क) डिभिजन प्रमुख, सहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग सम्बन्धित डिभिजन कार्यालय	-संयोजक
(ख) इन्जिनियर ,जिल्ला प्राविधिक कार्यालय	- सदस्य
(ग) नगरपालिका/ गा.वि.स. को प्राविधिक प्रतिनिधि	- सदस्य
(घ) सम्बन्धित तालिम सञ्चालन गर्ने निकायको जिम्मेवार प्रतिनिधि	- सदस्य
(ङ) इन्जिनियर, सहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग सम्बन्धित डिभिजन कार्यालय	-सदस्य सचिव

परिच्छेद:- ३

- १४) **भत्ता तथा सुविधा** :- भूकम्प प्रतिरोधात्मक भवन निर्माण सम्बन्धी तालिममा दिइने प्रशिक्षक, सहभागी, टिप्पणीकर्ता, संयोजक, सहयोगीको भत्ता तथा प्रतिवेदनको पारिश्रमिक न्यूनतम नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालयको कार्य सञ्चालन निर्देशिका २०७० अनुसार हुनु पर्ने छ ।

इ. शम्भु के. सी.
महानिर्देशक

अनुसूची : २ "भूकम्पको प्रतिरोधात्मक भवन निर्माण सम्बन्धी ५ दिने कालिगढ तालिमको कार्यक्रम सूची"

समय	पहिलो दिन	दोस्रो दिन	तेस्रो दिन	चौथो दिन	पाँचौ दिन
१:३०	सहभागी वार्ता	हिजो के गरियो	हिजो के गरियो	हिजो के गरियो	हिजो के गरियो
१०:००	१. भूकम्पको सम्भाव्यता र नेपाल अभिमुखीकरण	संरचना प्रणाली, आकारको अभ्यास	गोरोवाला भवन निर्माण प्रविधि अभ्यास	पिलरवाला भवन निर्माण प्रविधि अभ्यास	भूकम्पीय सबलीकरण अभ्यास
१०:४५	भूकम्पको सम्भाव्यता र नेपाल अभिमुखीकरण	संरचना प्रणाली, आकारको अभ्यास	गोरोवाला भवन निर्माण प्रविधि अभ्यास	पिलरवाला भवन निर्माण प्रविधि अभ्यास	निर्माण सामग्री, तिनको गुण र निर्माण गुणस्तर
११:३०	चिया	चिया	चिया	चिया	चिया
११:४५	परिचय, अपेक्षा संकलन पूर्व मूल्यांकन परीक्षा	५) प्रचलित निर्माण विधिका कमजोरीहरु	गोरोवाला भवन निर्माण प्रविधि अभ्यास	काठ तथा बाँसको घर निर्माण प्रविधि	वैकल्पिक निर्माण सामग्री तथा प्रविधि
१२:३०	२) भूकम्पीय जोखिम न्यूनीकरण र पूर्व तयारी	गोरोवाला भवन निर्माण प्रविधि अभ्यास	गोरोवाला भवन निर्माण प्रविधि अभ्यास	घरहरुको आवाधिक मर्मत सम्भार	भवन निर्माण संहिता र डकर्मीको भूमिका
१:१५	खाजा	खाजा	खाजा	खाजा	खाजा
२:००	भिडियो	गोरोवाला भवन निर्माण प्रविधि अभ्यास	पिलरवाला भवन निर्माण प्रविधि अभ्यास	भूकम्पीय सबलीकरण अभ्यास	सेक टेवल सम्बन्धी भिडियो
२:४५	३) घडेरी छनौट	गोरोवाला भवन निर्माण प्रविधि अभ्यास	पिलरवाला भवन निर्माण प्रविधि अभ्यास	भूकम्पीय सबलीकरण अभ्यास	तालिम समापन परीक्षा
३:३०	चिया	चिया	चिया	चिया	चिया
३:४५	४) संरचना प्रणाली, आकार	गोरोवाला भवन निर्माण प्रविधि अभ्यास	पिलरवाला भवन निर्माण अभ्यास	भूकम्पीय सबलीकरण अभ्यास	तालिम मूल्यांकन तथा समापन
४:३०	आज के गरियो	आज के गरियो	आज के गरियो	आज के गरियो	

Michael

2
इ. प्रभु के. सी.
महाविद्यालय

OR

OR

अनुसूची-६ प्रमाण-पत्रको नमुना

सहभागी दाताको लोगो

सहभागी दाताको लोगो

फोटो

प्रमाण -पत्र

सहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग.....को संयुक्त आयोजनामादेखिसम्म सञ्चालन गरिएको भूकम्प प्रतिरोधात्मक भवन निर्माण सम्बन्धी कालिगढहरुको पाँच दिने तालिम कार्यक्रममा सहयोगी हुनु भएका श्री.....ज्यूलाई यो प्रमाण-पत्र प्रदान गरिएको छ ।

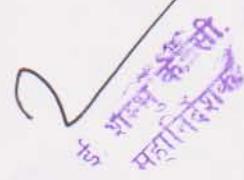
.....
सहयोगी दाता

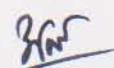
.....
सहयोगी दाता

.....
सहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग

शम्भु के.सी.
सहनिर्देशक

अनुसूची- ७ तालिम सम्बन्धी क्रियाकलाप प्रतिवेदन ढाँचा

तालिम सम्बन्धी क्रियाकलाप प्रतिवेदन

तालिम कार्यक्रम नं.

तालिम कार्यक्रमको नाम				
तालिमको स्थान	जि.पि.एस			
मिति				
सहयोगी आयोजना				
सहभागीहरुको संख्या (सिकर्मी, डकर्मी आदिको संख्या लेख्ने)	सहभागीको विकास र संख्या			
	डकर्मी	सिकर्मी	लोहकर्मी	अन्य
भौगोलिक व्यापकता				
स्रोत व्यक्ति	संयोजक	जम्मा		
	टोलीका सदस्यहरु			
वाह्य पक्षको संयोजक	सम्पर्क नं.			
दैनिक क्रियाकलापको विवरण				
दिन	क्रियाकलाप	विशेष निगरानी		
१.				
२.				
३.				
४.				
५.				
समस्या, पाठ, अनुगमन				
समस्या	तालिम कार्यक्रम संचालनमा देखा परेका प्रमुख समस्याहरु			
पाठ	सिकेका पाठहरु			
अनुगमन				
अन्य				

ई.स.स.क.सी.
महाप्रदेशक

२

१०

१०

१०